

Topografisk Matrikulkort i Maalestokken 1:4000. Kortbladene: 154—72, 154—75, 154—78, 156—72, 156—75, 156—78, 158—72, 158—75 og 160—72. Udgivet af Geodætisk Institut og Matrikulsvæsenet. København 1940. Pris pr. Blad 4.00 Kroner.

Paa Foranledning af Søllerød Kommune, som har ønsket at have et topografisk-økonomisk Detailkort i stor Maalestok over det under nævnte Kommune hørende Landomraade, har Geodætisk Institut og Matrikulsvæsenet udarbejdet et Specialkort, som i flere Henseender indtager en Særstilling blandt danske Kortpublikationer, og som derfor fortjener en nærmere Omtale.

Grundmaalestokken for Danmarks topografiske Kort er som bekendt 1:20,000, og de i denne Maalestok udgivne Maalebordsblade repræsenterer i Almindelighed den største i Danmark anvendte Maalestok ved Offentliggørelse af Kort.

Til den økonomiske Kortlægning er denne Maalestok imidlertid ikke tilstrækkelig. Ved Matrikulering arbejdes sædvanligvis i Maalestokken 1:4000, 1:2000 og 1:800. De originale Matrikulkort indeholder et stort Stof, navnlig vedrørende Jordfordelingen, som ikke medtages af Geodætisk Institut ved dets sædvanlige Kortlægningsarbejder.

Ved Anvendelsen af en saa stor Maalestok forøges den tilsvarende Kortflade meget stærkt. Til et Maalebordsblad (1:20,000) vil der saaledes svare 25 Kortblade af Størrelse som et Maalebordsblad. Alene af denne Grund vil Udgifterne ved Udgivelsen af Kort i den større Maalestok blive forøget, men hertil kommer, at den større Maalestok giver Mulighed for Medtagelse af flere Detailler, hvilket kræver tilsvarende længere Tid til Arbejdet i Marken og til den senere Rentegning. Endelig medfører Anvendelsen af de mange Farver, der i høj Grad bidrager til Kortets Tydelighed og Anvendelighed, et forøget og omfattende Arbejde ved Reproduktionen. Udgivelsen af saadanne Kort over større Omraader bliver derfor kostbar og er ikke tænkt gennemført for større Dele af Landet, men kun i Omraader i stærk bymæssig Udvikling som i det foreliggende Tilfælde.

Ved Fremstillingen af det topografiske Matrikulkort over Søllerød Kommune er alle Terraingenstande, naturlige som kunstige, indmaalt i Grundrids ved Maalebordsmaaling paa Grundlag af et tæt System af nybestemte Fikspunkter, medens Højdeangivelser og Terrainformernes Fremstilling (Kurver) er overført fra Maalebordsbladene. I dette Kort er ved Matrikulsvæsenets Foranstaltning indføjet et stort Materiale, navnlig vedrørende Jordfordelingen.

Højdeforskellene er anskueliggjort ved Kurver med en saa lille Ækvidistance som 1,25 m, hvorved en Mængde Detailler i Jordoverfladens Form, der ellers ikke angives, kommer frem. Veje og Gangstier er angivet med ikke mindre end 16 Signaturer, Skel med 8 Signaturer, Hegn og Bygninger med 10 Signaturer og Talbetegnelser med 7 Signaturer. Topografiske Arealsignaturer findes i et Antal af 12.

Matrikulnumrene er anført for alle Ejendomsenheder, Bygningers Grundrids og Byggemaade er angivet, og Havearealer er trykt med Farve.

Trods denne Rigdom paa Enkeltheder er Kortet yderst overskueligt. Farvevalget er smukt og harmonisk, og Kortets Helhedsindtryk ualmindelig smagfuldt og tiltalende. I videnskabelig og teknisk Henseende repræsenterer Kortet et Højdepunkt for dansk Kortfremstilling. For Geografien kan det blive et værdifuldt Hjælpemiddel ved Undervisning og Oplysning, ikke mindst som Hjemstavnskort i Søllerød Kommune, og det er muligt, at det i kulturgeografisk Henseende kan blive et Dokument af betydelig videnskabelig Værdi.

Niels Nielsen.

Kaj Birket-Smith: Vi Mennesker — en moderne Antropologi for alle. 240 Sider, 24 Tavler. Chr. Erichsens Forlag, København 1940.

Det er fortjenstfuldt af Dr. Birket-Smith, at han har paataget sig den Opgave at skrive en almen-forstaaelig Fremstilling af Antropologien. En saadan har ikke hidtil foreligget paa Dansk, og den er tiltrængt ikke mindst nu, hvor Racespørgsmaalene er saa meget omtalt, og man maa vel tilføje, har givet Anledning til saa mange Misforstaaelser. Forfatteren anfører med for stor Beskedenhed i Forordet, at han ikke er Antropolog af Fag; der er det rigtige i det, at han først og fremmest er en fremragende Etnograf; men netop igennem sine etnografiske Studier har han faaet megen Indsigt i Antropologien, hvad ikke mindst fremgaar af det udmærkede Billedmateriale af Repræsentanter for de forskellige menneskelige Racer, der findes i Bogen.

Fremstillingen omfatter Antropologien i videre Forstand. Den begynder med et Kapitel om Menneskets Afstamning. Dernæst omtales Racemærker og Racebegrebet og i Tilslutning hertil gennemgaas ogsaa den almindelige Arvelighedslæres Grundtræk. Forfatteren hævder, at Opstaaen af Familie- og Bygdetyperne i Virkeligheden maa betragtes som det første Skridt hen mod Racedannelse; der er fra dem alle Slags Overgange, omfattende større og større